

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemna velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemna velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 165.

V Ljubljani, v petek 23. julija 1886.

Letnik XIV.

Vera in morala, korenina in sad, vzrok in nauk.

(Dalje in konec.)

Jednako možato so povzdignili tudi amerikanski škofje svoj glas za verske učilnice v tretjem obnem zboru v Baltimoru. Dotično določilo se glasi: „Posebno zanima očete zbora vzgoja mladine in pa ustanova učilnic na verski podlagi — katoliških učilnic. Javno povdarjajo, da so katoliški stariši dolžni skrbeti za večni in časni blagor svojih otrok. Nikakor pa ne zadostujejo tej dolžnosti, če zanemarijajo versko vzgojo svojih otrok; farna ali kaka druga katoliška šola je ono izobraževališče, kamor so po vesti dolžni pošiljati svoje otroke. Zarad tega ustanovljenje katoliških šol strogo priporočajo zbrani škofje, ter navedejo besede sv. kongregacije meseca novembra leta 1875 do škofov, s kterimi jih ta opominja, da je v sedanji dobi neobhodno potrebno katoličanom, da imajo lastne šole ter obračajo največjo skrb na to, da se zamorejo meriti z javnimi državnimi šolami. Gledé na to zaukazuje zbor:

1. Kjer dosihdó še ni katoliških učilnic, naj se ustanove v teku dveh let, pa tudi stalno vzdržujejo. Iz tehtnih vzrokov zamore le višji pastir obrok podaljšati.

2. Dušni pastir, ki bi zarad nemarnosti in zanikrnosti zabranil, da se v določenem času ne poskrbi za ustanovo in vzdržanje šole, ali pa se ne briga za opominovanje svojega višjega pastirja o tej zadevi, naj se odstrani.

3. Bivalce kakega misijona ali fare, ki nočejo dati svojemu dušnemu pastirju potrebnih pripomočkov za zidanje in vzdrževanje šole, naj opomni škof na njih dolžnost. Tudi naj se po svoji previdnosti posluži primernih pripomočkov, da jih prisili, da storé svojo dolžnost.

4. Vsi katoliški stariši so po svoji vesti zavezani, da pošiljajo svoje otroke v farne učilnice. Izjema je le v tem slučaju, če se doma ali v kaki drugi katoliški učilnici vzgojujejo; ali pa jim je škof iz tehtnih vzrokov dovolil, da smejo svoje otroke pošiljati v druge učilnice.

Jako tehtna in važna so ta določila. Tudi nekterim starišem na Kranjskem bi bilo svetovati, da si to stvar dobro premislijo — in pomislijo, če ravna po tem, in če ne — kolika odgovornost jih čaka pred Bogom!

K sklepu teh člankov še nekaj! Marsikdo si bode mislil, čemu takove članke v politični list, osobito slovenski, ko pri nas dosihdó še ni teh šolskih razmer. To je nekoliko istina. Ali naši pedagogi zajemljejo svojo vednost iz nemških učiteljskih listov, ki so večinoma v framasonskem duhu pisani, jednako tudi knjige pedagogičnega obsega. Malo pa je toliko naobraženih, da bi bistveno razumeli, kaj nasprotuje veri. Dajo se preslepiti lepi besedi in ideji v ničevni obleki. — Celó jako dobro vredovani „Popotnik“ je v nekterih dopisih brundal proti člankom „Slovenca“ o šolstvu, če tudi so bili jako temeljito pisani. Naravnost moramo reči, da nas je tako postopanje „Popotnika“ jako žalilo. Pač upamo, da tega ni storil iz napačnih načel in hudobije, ampak iz nevednosti. A nevednost se prizanese v navadnem življenji; kdor pa na krmilo stopi ter hoče po časniku biti voditelj in učenik sobratom, tega nevednost ne more izgovar-

jati. Toraj pozor, gospodje vredniki pedagogičnih šolskih in drugih listov, vaša odgovornost je velika. Da se spozná namen liberalcev, naj služijo ti članki! —f.

Apostelj brezverstva na Zagrebškem vseučilišču.

Občno veselje in največja navdušenost zavlada je po vsem jugoslovanskem svetu pri odprtji Zagrebškega vseučilišča. Nada v boljšo bodočnost napolnila je po vsej pravici srce vsacega rodoljuba. Saj imel je ta zavod prvi domovinski vir vse vede, probuditi narod, širiti med njega omiko in voditi ga k boljšemu blagostanju. Odpravljen je bil s tem strah poptujčevanja slovanske na ptujem učeče se mladine. Postavljen je bil temelj vsemu dobremu in lepemu na domači zemlji. Od tiste dobe preteklo je že deset let. Prav zanimivo bilo bi sestaviti mali pregled o delovanji, naporih in uspehih tega kulturnega zavoda od njegovega početka pa do sedaj; a to vendar ni naš namen, ampak danes želimo seznaniti naše čitatelje z važno zadevo, ktera vznemirja vse merodajne trezno misleče kroge tako, da govore o njej le z veliko nevoljo in žalostjo. Zadeve te ne bodo mogle niti smeje prezreti niti svetne, niti cerkvene oblasti, kakor hitro zvedo za-njo. Mislimo namreč predavanja novodobnega apostola brezverstva, vseučilišnega prof. dr. Franc Spevca, ki v svojem brezverstvu s profesorske stolice ne zasramuje in smeši le pozitivnih krščanskih načel, ampak tudi samega Božjega začetnika in vtemeljitelja sv. vere napada na do sedaj še nezaslišan način. Pri tem hočemo zdržati se vseh premišljevanj, ker nam je le za stvar in ne za osebo. Zatoraj naveli bomo v sledečem g. profesorja lastne besede, vzete iz skript njegovega predavanja. Izjave v njegovem po stenografičnih zapisnikih kamnotiskanem družinskem pravu (8 pol) in v občni pravni zgodovini (2 poli) pa so baje še kakor méd in mleko proti onemu, kar še pojasnovaje dodaja.

V svoji pravni zgodovini (§ 22.) govori učeni (!) profesor o evangeljih tako-le: „Kritika pa je dokazala, da se tudi jeden ne more smatrati kot avtentičen vir in ne more se za gotovo trditi, ne kdo jih je napisal, ne kje, ne kdaj, niti v katerem jeziku. K temu pridejo nebrojna protislovja (nasprotja), ki se nahajajo v vseh evangeljih, ter se niti jeden ne zлага z drugim. Ravno tako teh evangeljev ni napisal nobeden njegovih (Kristusovih) neposrednih učencev, ker niso znali pisati.“

Gosp. profesor se je težko kedaj s predmetom bavil več, nego kar je slišal v gimnaziji, ker drugače bi moral vedeti, da je kritika ravno nasprotno dokazala, namreč, da so nasprotja v evangeljih le dozdevna. Pa naj bi se bil le v gimnaziji temeljito učil; ali po svoji prejšnji izjavi je tudi tu trojko pošteno zaslužil.

„Zarad tega, pravi nadalje g. profesor, mogel je že Celzus (l. 350.) (?) reči, da kristjani dopuščajo tudi spremembo v evangeljih, samo da se ognejo oporekanju.“

Da je Celzus živel v drugem, a ne v četrtem stoletji, to učenega profesorja nič ne briga ter se svoje goropadne nevednosti tudi ne sramuje ne.

Vrednost evangeljev kot zgodovinski vir pobija gosp. Spevec z naslednjimi besedami: „Okoliščina, ktera absolutno ne dopušča, da rabimo gotove (evangeljske) spise, kot historične vire, je vera v čudeže, ki vlada v teh spisih. Čudeži se tu ne navajajo kot postranska zadeva, ki jo po volji lahko izpustimo, ampak smatrajo se za bistvene dele, kot nekaj dokaz božjega izvira Jezusovega (tako n. pr. vstajenje). Zla okolnost je, da ti spisi, ki nas seznanjajo s čudeži, nimajo historične podlage.“

3. „Ni treba naglašati, da čudež ne more biti dokaz za obstoj istine, ampak ravno nasprotno.“ Po domače bi se to reklo: Čudeži Jezusovi najbolj dokazujejo, da je njegov nauk neresničen. Vendar vse to, kar smo do sedaj naveli so malenkosti proti temu, kar sedaj pride: „Želja, natančneje spoznati življenje vtemeljitelja tako razširjene vere (katoliške), je prav naravna in zgodaj začelo se je delati, a ker uspeh ni bil dovoljen, jelo se je spreminjati, pa se nikakor ni mogla najti v Jezusu zgodovinska slika. Konec vseh preiskovanj je ta, da mi o Jezusu in njegovi osebine znamo ničesar historično in kritično verodostojnega. Vpraša se: nam li sme biti žal, da omenjeni biblični spisi niso verodostojni, da bi jih mogli smatrati kot historični vir? Na to vprašanje moramo odgovoriti: Ne sme nam žal biti, ker njihovi spisatelji dokazali so njihovo (menda svoje) neznanje, in slika o življenji Jezusovem ni vzvišena, ampak taka, kakoršne bi si pravi vernik ne želel.“ Je-li to mogoče?! Niso li Tacit, Plinij, Suetonij, Josip Flavij, gospodu Spevcu zadosti „kritične verodostojne“ priče?! Renan, kteri naravnost sam prizná, da je brezverec, da toraj Kristusa nima za Sinú Božjega, piše na koncu svojega spisa o življenji Jezusovem tako-le: „Jezus je iz med vseh družih ljudi najvišji, ki človeku kaže od kod in kam naj si prizadeva. V njem se je združilo vse, kar je dobrega in vzvišenega v naši naravi.“ Tako govori očiten brezverec o Jezusu in hrvatski katoliški (?) profesor javno iz vseučilišnega stola, postavljenega s krvaviimi žulji hrvatskega naroda, drzne se tako nedostojno, popolno bogokletno izražati se o Odrašeniku sveta, tako, da v tem prekosi najhujše protivnike Kristusove! Kaj bode z mladino, ako se poprime takih naukov?

Nadaljne izjave in trditve mladega profesorja o začetku sv. vere, o nravnih naukih morale katoliške, vzeti, kakor pravi g. profesor, iz paganskih pisateljev, o sebičnosti kot podlagi sv. vere in o slabih odnošajih prve cerkve v nravnem oziru, so pa sami slabi posnetki iz starih neštevilnokrat cerkvi očitanih in ravno tolikokrat ovrženih trditev, ki niso vredni, da se na-nje oziramo. Vprašamo le g. profesorja, ali zná on za poročila Plinija ml., v kterem pravi o prvih kristijanih: „Oni se zaobljublajo, da ne bodo ničesar hudega delali, posebno pa, da ne bodo kradli, ne prešestovali ter se proti vsakemu spodobno obnašali.“

Naj omenimo le še nekterih trditev profesorja Spevca, tako n. pr. „Cerkev je zamogla pogubiti tisoče nesrečnih žrtev (menda mučenikov?).“ — „Krščanstvo zamori ves uspeh naravozgodovinskih naukov.“ — „Krščanska nravnost učí le to, kar se je že zdavnej prej izreklo (učilo).“ — „Najbolj vzvišeni nauki sv. pisma izvirajo iz paganskih virov, vzeti posebno iz Seneke.“ — „Od začetka cerkev ni bila brez pomot, ki so se sčasoma še zvikšale; kr-

ščanstvo je bilo še le pozneje očiščeno." (Znabiti po krivovercih Lutru, Kalvinu, Husu, Ronge-ju itd.?) Težko če ne, da so to vzvišeni značaji prof. Speveu! Kaj enacega smo bili navajeni le od nemških ali francoskih framasonsko-židovskih profesorjev in še od teh ne toliko h krati; a da katoliški Slovan na katoliški univerzi v sredi Hrvatske take peklenke nauke trosi ter zaupajočo mladino tako satansko zapeljuje, bi si pač ne bili nikoli mislili. "Obzoru" smo prav hvaležni, da je te reči objavil, saj vemo, pri čem da smo, naj si ravno je čez vse žalostno. Pa saj si bode gotovo duhovska in deželna gospodarka s stariši in oskrbniki vred vse prizadevala, da se odstrani tak nesrečni zapeljivec mladine! Res, sramotno in prežalostno za katoliške Slovane!

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. julija.

Notranje dežele.

V Lvovu je bil 19. in 20. t. m. pedagoški kongres. Govorili so največ o učiteljskih semeniščih. Kandidatje so večinoma malo pripravljeni, večina jih je dovršila le štiri razrede ljudske šole. Stopijo najprej v pripravljalni tečaj in potem imajo še tri leta biti v semeniščih. V teh treh letih se ne morejo tudi naučiti vsega, česar potrebujejo. Dolgo so že mislili, kako bi se tukaj kaj vkrenilo. Odbor je nasvetoval resolucijo, naj se poduk še na četrto leto podaljša, a obdrži naj se pripravljavni tečaj. Te resolucije sicer niso sprejeli, a Bilinski je stavil drug nasvet, ki se glasi: "Zbor je tega prepričanja, da se odpravi pripravljavni tečaj; učni čas po semeniščih naj traja še eno leto, a sprejemajo naj se le taki, ki so dovršili vsaj štiri razrede srednje šole ali meščansko šolo." Za častnega člana pedagoškemu društvu je bil voljen deželni poslanec in član deželnega šolskega sveta, grof Stanislav Badeny.

Gauturnenfest v Rimarovem dvignil je tudi nemškega *Knotza* v severnem Českem, da je hitel po nagliču k slovesnosti v Rimarovo. Ondi je stopil na oder in izustil enega tistih svojih izdajalnih govorov, po katerih ga iz državnega zbora poznamo. V tem svojem govoru je Knotz pripoznal, kako pristrano da ga veseli sedanje zatiranje med narodi: "Vsakega Nemea srce mora se radosti napolniti", pravi Knotz, "kedar opazuje narodnostno gibanje, ki je sedaj oživilo po deželah česke krone, ki so pa, boljše rečeno, pokrajine bivše nemške zvezne države. Iz severne Česke prihitel sem semkaj, od ondot namreč, kjer je meja združeni nemški očetnjava naši. Srce me je semkaj vleklo in tudi tukaj sem našel, da se je misel že vkoreninila, da se moramo vsi zavedati Nemci skupno po robu postaviti svojemu skupnemu sovražniku. Mi potrebujemo narodnega okrepčanja, in ker se nimamo na nikogar zanašati, moramo sami delo pričeti. Od nobene strani se nam ni nadjati pomoči! Če se nam je toraj kaj vgodnega nadjati, prizadevati si moramo, da tisto dosežemo le z brezobzirnim naprednostnim postopanjem. Oziroma ne bomo imeli nikjer več, kakor k večjemu le pri Nemcih. Toda tudi tukaj se ne smemo dati preslepiti po memogredočih vspehih, temveč vstrajati, dokler se ne bomo na narodni podlagi osnovali. Kedar pa to dosežemo, kedar bomo mi, ki nas je 8 milijonov, vsi le na eni in isti podlagi dobro in trdno osnovani stali, takrat naj pa le pride, ktera-koli vlada in nobena nam ne bo mogla do živega, ter bo mogla z nami računati. Za to mi je pa tudi sedaj prav vse eno, ali naj se sedanja vlada še vedno dviguje, ali pa če ima že svoj vrhunec za seboj. Narodnostno navdušenje v Avstriji ni še doseglo svojega vrhunca, kakor mu ga želim. V današnjih bojih nam diplomatično postopanje ne bo prav nič pomagalo, pač pa odločna dejanja." (Morda je gospod Knotz na pest mislil.) Sklenil je pa: "Veliki nemški narod naj pa živi, naj se razvita, naj raste in se lepša in slavnija naj mu bode bodočnost, kakor sedaj, ne da bi se pri tem oziral na politične meje." Grof Taaffe si bo pač zastoj prizadeval mir med narodnostimi napraviti, dokler bo imel še dosti Knotzev v državi.

Na našo mornarico mora vsakega poštenega Avstrijca z navdušenjem in zadovoljnostjo napolniti pogled. Dvajset let je tega, kar svet še niti vedel ni, da ima Avstrija kaj mornarice ter si z njo kaj upa. Ranjkemu nadvojvodi Maksu gre edino hvala, da je kot avstrijski poveljnik mornarice tudi njeni stvaritelj bil ter prvi položil temeljni tram današnji c. kr. vojni mornarici, s katero svet računati mora. Nepozabljivi Tegetthof stopil je pozneje na mesto Ferdinanda Maksu in že dve leti kasneje leta 1866, 20. julija pokazalo se je, kaj se dá z malimi močmi doseči, če so vojaki zvesti in njim na čelu pravi vodja. Pri otoku Visu je ta dan Tegetthof še enkrat močnejšo mornarico sardinsko tako rekoč vničil. Spomin te slavne zmage z malimi močmi obhajamo toraj 20. julija vsako leto. Ta dan nam

je pa tudi dan prerojenja mornarice avstrijske. Kakor so jo poprej po strani in zasmehljivo gledali, tako jo sedaj spoštujejo in smemo upati, da jo bodo še bolj spoštovali. Zopet čez 20 let bo naša mornarica ves drugačen obraz imela, kakor ga ima danes ter bo Avstriji ohranila obali jadranskega morja in po svetovnih morjih odprto pot našemu trgovstvu.

Vnanje države.

Bolgarski knez v resnici ni zavidenja vreden človek. Od vseh strani preté mu nevarnosti, ki nikakor niso malenkosti, da bi se človek lahko igral z njimi. Ni še dolgo, ko smo sporočali o zaroti, ki je bila na knezevo življenje skovana in ktere člani so prišli pravici v roke. Preiskava proti tistim je sedaj dognana. Šestnajst ljudi je vanjo zapletenih; med temi je 13 Črnogorcev, 2 Rusi in le eden je domačin. Da so vsi pod ključem, razume se samo po sebi. Le kolovodja zarote, ruski kapitan Nabokov, zaprt je v hiši ruskega konzula v Burgasu, kjer so mislili kneza umoriti, če bi ga drugače ne mogli dobiti v roke. Tudi so zopet več Burgašanov v "senec" vtaknili, kajti sumničijo jih, da so kolikor-toliko tudi zarote sodeležni. Koliko da je na tem sumu resnice, pokazala bo preiskava, ki se je takoj proti njim pričela. Sedanja vlada si v resnici prizadeva, da bi deželi k blagostanji pripomogla; da vsega ne doseže, kar namerava, pa ni njena krivda. Opozicija namreč noč in dan ne misli drugega, kakor to, kako bi vladi tla spodmaknila. Ravnokar je zopet sklicala vse svoje prijatelje in politične zaveznike na tabor, kjer jim je na srce pokladala, da mora vsak član opozicije neprestano na to delati, da bo sedanja vlada odstopila. Da ni prav nič opravila, to zopet ni njena krivda; prišli so namreč na tisti tabor ljudje, vseskozi prijatelji vlade. Zgodilo se je pa vrh tega še nekaj ravno nasprotnega. Na taboru zbrani so sklenili resolucijo, v kateri najhujšo grajo izrekajo nad postopanjem opozicije. Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade, se je tu do pičice spolnilo.

Razmere med *Srbijo* in *Črnogoro* so po trditvi črnogorskega naučnega ministra Pavloviča tako slabe, da slabeje skoraj hiti ne morejo. Dolgo časa peljali ste črnogorska in srbiska cesta po političnem polju vtrice, kar so si v Belemgradu jeli domisljati, da jim knez Nikolaj črnogorski v škodo sili. Od tedaj obrnila se je Srbija od Črnogore in danes ste že tako daleč narazen, da morda ne bote si kmalo dobri. Kljub temu pa Črnogora še vedno trdi, da je ona pravi in odkritosrčni prijatelj srbškega naroda, če tudi se ne misli nikdar mešati v srbške notranje homatije, zaradi katerih je posebno v Belemgradu struna silno napeta. Da bi vendar do kaj hujšega prišlo, kakor lansko leto med Srbi in Bolgari, nikdo ne misli; bi pa tudi kralju Milanu ne bilo svetovati. Da bi se pa Črnogorcem v blagor končalo, se sme tudi po pravici dvomiti; najbrž bi se kak tretji okoristil in — smejal.

Na *ruskem cesarskem dvoru* vpeljali so te dni nov družbinski red, o katerem smo že poprej enkrat pisali, da ga mislijo vpeljati. Ta novi družbinski red razvrščuje člane carskega pokolenja na podlagi njihovega rojstva v razne razrede. Velikoknezom priznava se naslov "carsko Visočanstvo", — knezom "Visočanstvo", če so pa ti že preunuki ruskih carov, pa samo "Svitlost". Kakor za moške, je ta red veljaven tudi za ženske člane ruske carske rodovine. V pojasnilo izgled. Najmlajši sin velikokneza Konstantina Kostantinoviča je preunuk po bivšem caru Nikolaju in temu več ne pripada naslov velikokneza, ki ga njegov oče še ima, temveč le oni kneza s pridevkom "Visočanstvo", ker je najstarejši sin v dotični rodovini. Bratje in sestre njegove bodo pa samo "Svitlosti". Če bi se tak preunuk oženil in bi tudi družino dobil, bi bil "Visočanstvo" edino le prvorojenec, drugi otroci pa le "Svitlosti". Kakor naslovi, uredili so se tudi dohodki. Do sedaj so dobivali precej zdatne svote iz državne blagajnice, kakor tudi iz apanažnega zaklada. Novi red jim je posebno dohodke iz državnih blagajnic zdatno skril. Celó cesarici niso priznawali. Do sedaj je ta vlekla iz državne blagajnice na leto 600.000 rubljev; od slej na dalje bo morala biti zadovoljna le z 200.000. Carjevič naslednik je imel do sedaj 300.000 rubljev, od sedaj na dalje pa samo 100.000 rubljev. Kakor je razvidno, jih je car vse kar od kraja kar za dve tretjini ostrigel. Znamenit je v tem hišnem redu tudi paragraf, ki določuje ženitev velikoknezov. Do sedaj je morala vsaka nevesta, ktera se je s kakim ruskim velikoknezem poročila, svoji veri odpovedati in rusko sprejeti. Novi paragraf je to določbo odpravil in bo vsaka taka nevesta svojo vero lahko obdržala. Edino le tista velikoknežinja, ki pozneje carinja postane, morala bode tudi še znanprej pravoslavno vero sprejeti, da bode kot carinja ene in tiste vere s svojim narodom.

Visokočast. gosp. korar Kurovsky, ki je bil leta 1876 obsojen na dve leti, ker je opravljal službo skrivnega papeževnega delegata pri stolni cerkvi na *Poznanjskem*, je sedaj pomiloščen in umeščen v svojo prejšnjo službo. — Posvečen škof Jani je prišel v Poznanjsko in se je iz kolodvora naravnost podal na stolni otok. Sklepajo pa iz tega, ko škof večkrat pride na Poznanjsko, da bode tam stalno bival.

Vsi telegrami, kolikor jih čitamo o *nemškem cesarju*, ki je zopet letos obiskal Solnograd in

Gastein, se v tem vjemajo, da je cesar izredno dobre volje. Ta dobra volja, pravijo, da izvira iz cesarjevega trdnega sklepa, da dokler bo on živ, Nemčija ne bo nič več krvi prelivala. V tem oziru ima toraj "Standard" prav, če trdi, da je nemški cesar dober magnet, ki iz črnih oblakov, kateri se nad Evropo kopičijo, strelo nase vleče, da ne dela drugod škode. Nemški cesar ima prav, da neče nič več svoje sreče na vojnem polju iskati. Kar je želel in še več, je dosegel. Dobil je s pomočjo Bismarka in Moltkeja več, kakor katerikoli vladar v Evropi in naj le lepo zadovoljen bo, s tem kar ima. To cesar Viljem tudi sam dobro vé, da v njegovem 90. letu svet ne pričinja nobene vojske več. Pač pa mu je poglavitna reč, to utrditi, kar ima in od tod se da kolikor-toliko razlagati velika prijenljivost, ktero smo letos na Bismarku občudovali. Opiraje se na to, si upamo z nekako izvestnostjo trditi, da se kljub črnim oblakom, vendar v srednji Evropi ne bo vojska napravila, — dokler bo cesar Viljem živel in dokler bota z našim cesarjem prijatelja. Ta trdna zveza se bode pa zopet letos obnovila na dvocarskem shodu, ki bo tem več politične važnosti, ker se ravnokar, mislimo da danes, posvetujeta Bismark in Kalnoky v Kissingenu, kamor se je bil Kalnoky odpeljal.

Francozje se že celih petnajst let prav izvestno nadjajo, da kedar se bodo v bodočnosti z Nemci zgrabili, kar se bo pa še le po smrti sedanjega cesarja zgodilo, jim pojdejo Rusi takrat na roko. V tem jih je zopet potrdila navzočnost ruskega vojaškega zastopnika barona Frederika pri odkritji Chaney-jevega spomenika. Tudi je nekaj besed spregovoril ob tej priložnosti, ktere so Francozje odobraval in Rusiji slavo klicali, kot svoji bodoči zaveznici. Koliko je na tem resnice, ne bomo preiskavali. Potrdimo pa lahko, da se ta misel čedalje bolj razširja po Francoskem in da jo niso prav nič omajali veliki cesarski shodi v Skiernievicah in Kromerizu. Francozje se tu zanašajo na veliko sočutje med Slovani in Francozi, o katerem trdijo, da je naravno in na katero se zanašajo, da ob času potrebe ne bodo obsedeli. Prav iz te domnevane zaslombe spozná se pa tudi, da Francozje nikakor še niso opustili misli na osveto onstran Rena. K temu jih še sedanji vojni minister general Boulanger spodbija, ki, kakor je že znano, nobene priložnosti ne opusti, da bi Francozov ne spomnil, kaj da jih vse še čaka v teku tega stoletja. Vse to kaže, da stalnega miru se v Evropi ni nadejati, ampak vojske, da bode le prilika. Naj bi se pa vnela revolucija na Francoskem, se zná nenadoma vojska vneti, ktere konec in izid si ne more nikdo domisljevati.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 10. julija. (Pogreb g. Fr. Guzelja na Trati.) Ravno pretečeni teden je bil popisan v "Slovenca" pogreb g. bogoslovca Oštirja in že mi je poročati o enakem žalostnem opravilu po g. Fr. Guzelji. Njegova smrt sicer ni bila nepričakovana, ker je nastopila po dolgi, hudi bolezni, ktero je blagi pokojnik res s krščansko vdanostjo prenašal, vendar je marsikoga bitko zadela. In kako bi ne? Ne mislim tukaj opisovati njegovih izvrstnih lastnost, kajti vém, da to se laglje čuti, kakor z besedo dopové. Saj menda mi bode pritrdil vsak, kdor je poznal zamrlega gospoda, da je na njem bila neka posebna ponižnost, ki mu je pridobila srca vseh. Pri njem nisi našel ni izredne nadarjenosti, ni izjemne duhovitosti in učenosti, pa bila je neka skromnost, ki vse te med svetom zelo cenjene lastnosti v obilni meri nadomestuje; zavolj nje ga je moral spoštovati vsak, bodi si ž njim enakih ali nasprotnih misli. In ljubilo ga je tudi vse začeti od njegovih prednikov ter učiteljev, ki so v njem imeli vestnega učencea, do nedolžne mladine, ktere prijatelj je blagi pokojnik bil.

Njegov pogreb je bil dne 17. t. m. dopoldne. Namenjen je bil p. n. gosp. kanonik in vodja dr. Kulavie, da bi pokopal svojega vzglednega gojenca, a zadnji trenutek je bil zadržan, da se ni mogel na pot podati; blagoslovil ga je potem v. č. gosp. Jernej Ramoveč, župnik iz Poljan s spremstvom č. gg. pet duhovnikov in treh bogoslovcev. Škoda da je bilo v tako neprimerem času, ko so bili gg. bogoslovci na poti na počitnice in se niso mogli v večjem številu pogreba vdeležiti. Šolska mladina se je skupno pod nadzorstvom gg. nadučitelja in učitelja vdeležila pogreba. Po mrtvaškem opravilu je bil primeren govor, ktere ga je imel v. čast. g. M. Jereb, Javorski župnik. Res "mislili smo", da rabim besede g. govornika, "mislili smo, da bomo zamrlega gospoda, ako bi bil pri zdravju, čez par tednov v hiši božji videli slovesno prvič obhajati nekrvavo daritev, pa Bog je v svoji neizvedljivi modrosti po-

klical k sebi v večno hišo božjo." Zato za blagim pokojnikom žaluje vsa soseska, vsa fara, kar se je pri pogrebu videlo: če tudi se zdaj zelo mudi delati, sejati in žeti, vendar so se v obilnem številu ga vdeležili. To bodi tudi žalostnim sorodnikom v tolažbo, ko vidijo; da ž njimi ob grobu žalostna stoji vsa fara. Vendar „blagor mu, ki se spočije, ki v Bogu spi“, tako se je pelo na probu; blagor mu, odvzet je bil v mladosti, „da hudobnost ne spači njegovega serca“. Na svidenje! Bog daj ranjckemu večni mir, nam pa veliko bogoslovcev, ki bi v njegovem duhu živeli in delovali!

Iz Tržiških toplic, 18. julija. (Panorama na velikem trgu. — Čudni originalni irredentovec. — Glavni vzrok iznaredenja našega naroda. — Kolera in strah pred njo!) Zarad obilnega prostega časa, kterega uživam že 8. dan kot kopelni gost, sem se 17. t. m. podal gledati ravno došlo panoramo ali svetogled. Ali nisem bil nič kaj zadovoljen, da sem tukaj gledal predstavljajoče podobe. Zakaj nek ne? Prvo, kar se vidi pridši prek zagrinjala ob levici šotora, je neka voščena zares mojstersko izdelana podoba (kip), ki predstavlja prvo petnajstletno odaliskoljubimko sedanjega sultana Murada. Voščeni kip je skoraj na pol gol in se z umetnim strojem giba v gornjem delu života, nosi umetno-ponarejen orientalni kinč na sebi z neizogibnim čibukom v roki. Za mladino je to gotovo pohujšljivo gledati; še stari niso varni pred požarom. Prva svetna podoba, ki se gleda skozi povekševalno steklo, predstavlja grozni požar mesta Stry v Galiciji, ki je razsajal preteklo spomlad. Tu se vidijo strahoviti prizori naglega razširjenja požara, ljudje, ki nosijo svoje imetje iz gorečih hiš; živina: voli, krave, svinje, spuščene iz hlevov, dirjajoče na vse strani; strahoviti plameni plapolajo raz streh in skozi strehe hiš in cerkv. Res ogenj je strašen gospodar! — Drugi prizor predstavlja bratomorilni boj med Srbi in Bolgari v Pirotu, 28. novembra lanskega leta. Hrabri, brez pravega vzroka od Srbov v novembru 1885 napadeni Bolgari se bijejo s Srbi po mestnih ulicah Pirota; raz okenj streljajo modro uniformirani Srbi na rujavo in zelenkasto oblečene Bolgare, ki lomijo s puškinimi kopiti vrata hiš; ulice so vse okrvavljene od bratovske krvi! Rudeče-zelena bolgarska zastava, z levom na sredi, napreduje korak za korakom, srbska slovanska trobojnica (prav kakoršna je slovenska, ker barve so v istem redu) se vmika hrabrim Bolgarom, ki imajo znamenje belega križa na okroglih „čakah“. Grozoviti so bojni prizori med bratovskima narodoma, ki so moje srce globoko vžalili, premišljujoč bratomorni boj, kterega je nesrečni zavidljivi Milan (Nalim, nazaj brano, ker so ga spravili svražniki Slovanov v tej vojni zares na — lim!) provzročil! Tudi skozi Piroto teče ena reka (menda Morava), ki je bila v krvavem boju z bratovsko krvjo namešana. Tudi tukaj, kakor pred pri vsakem naskoku*) so pevali Bolgari, že v nemški „Hauschatz“ t. l. preloženo iz več kitic obstoječo pesem, ktera so začelnja: „Šumi, šumi Marica (reka v izhodnji Rumeliji), — S krvjo namešana; — Plače vdovica, — Britko ranjena! — Marš, marš, — General naš; — Eden, dva tri, — Marš vojniki vsi!“

Ker me je ta žalostni bratomorni prizor zelo presunil, nisem imel veselja dalje gledati druge svetne predstavljanja ter sem globoko vžaljen vün šel, premišljevaje žalostno osodo Slovanov v verskem in v političnem oziru. Pa vtolažil sem se z besedami papeža Leona XIII., ki nam je pri slovesnem zaslišanju 5. julija 1881, kakor preroško rekel: „Da so Slovanski rodovi odločeni od Boga v posebne namene!“ Romanski narodi so že imeli vrhunec slave, zdaj jo uživajo Nemci, in prihodnost mora biti dosledno slovanska! V to ime pomози vserezsvitljujoči sv. Duh!

Ko sem po obisku panorame šel k obedu, sem tu našel prijatelja iz Devina, kterega sem vprašal, kako je bilo nedavno pri krstu onega otroka, kterega je hotel dati nek irredentovsk boter krstiti na ime: Regina d'Italia Margaritha. Kaplan se je v začetku branil tako krstiti, potem se je pa vdal tako-le: Ker je obojno ime: Regina in Margaritha dveh sv. devic in mučenic, je krstil na te dve imeni, ter je vpisal v krstne bukve: „Margaritha Regina (Italia).“ Po dolgem hudem prepiru je bil irredentovski boter vendar-le zadovoljen, rekši: Naj

le bo! Tudi tako je prav: Margaritha, regina d'Italia! Ta irredentovski boter je nek „konte“ (grof) od tukaj iz Tržiča (Monfalcone), ki je bil že zarad irredentovskih demonstracij zaprt. Glejte ga, kaj je naredil pred leti: Ob praznovanju obletnice narodnega laškega plebiscita je spustil skoz okno svoje hiše mesto laške trobojnice pa tri golobe, enega bele barve, enega zeleno in enega pa rudeče pobarvanega!!! Ali Vam ni ta čudni „conte“ res prav originalen irredentovec, ki svojega irredentovstva kar nič ne skriva pred svetom!?

Da se pa Labi in pollašenci tako trdo drže svojega jezika, ni nobeno čudo, kajti oni imajo svoje čisto narodne šole ali od vlade ali pa od njih samih privatno ustanovljene, kakor ste n. pr. viša mestna gimnazija in viša realka v Trstu, ktere vzdržuje magistrat, in kjer se goji čisto irredentovsko narodnjaštvo! Tudi mi Slovenci, ako ne dobimo čisto slovenskih nižjih in srednjih šol, je vse naše prizadevanje po ravnopravnosti skoraj brezuspešno in netrajno. Od kod drugod naj bi dobil naš narod dobre slovenščine zmožnih uradnikov, ako ne iz narodnih šol, iz kterih jih tudi vsi drugi narodi dobivajo?! Šole plačujemo Slovenci, toraj naj se nam dajo tudi narodne šole! Saj pravi pregovor, „da kdor plačuje, oni tudi ukazuje“. Mar samo za nas Slovence naj bi ne veljal oni pregovor?

Vse, kar more, beži iz Trsta pred kolero; tudi tukaj biva že mnogo bogatih družin iz Trsta, akoravno je po časnikarskem sporočilu umrlo do 17. t. m. le okoli 30 napadenih. — Reši nas je kmali o Gospod! Topličar.

Domače novice.

(Imenovanja.) C. kr. deželni predsednik na Kranjskem imenoval je g. Rudolfa Oršuleka za okrajnega komisarja, in g. Viktorja Parmo za vladnega koncipista, oba začasno.

(Imenovanja profesorjev.) Za Ljubljansko gimnazijo sta imenovana profesorjema suplent gg. Anton Bartel za filologijo na mesto Wiestalerja in Albin Pavlin za naravoslovje na mesto Konška. Za Ljubljansko realko pa je imenovan na mesto Senekoviča nek Franc Keller suplent v Steyr-u, Nemec. Na predlog tukajšnjih oblastnj se baje g. minister pri tem imenovanji ni oziral. Na Mariborsko gimnazijo pride Peter Mitteregger z dekliškega liceja v Gradci, Franc Lang pa iz Maribora v Gradec. Tudi dr. K. Kreipner je iz Celja premeščen v Gradec. Na njegovo mesto pa pride Matej Kurz z Dunaja. Suplent Franc Metzler na Goriški gimnaziji imenovan je v Nikolsburg. Na gimnazijo v Rudolfovem pride g. Josip Sturm iz znane gorenjske rodbine.

(Letno sporočilo čveterorazredne deške ljudske šole v Rudolfovem) pod vodstvom čč. oo. frančiškanov. Šolsko leto pričeli so dne 16. septembra 1885, končali pa 15. julija t. l. s slovesno službo božjo. Učiteljev bilo je z g. katehetom 5, učencev pa v začetku leta 207, koncem leta pa 192. Od teh se je 32 učilo prav dobro, 104 dobro in 44 nezadostno. Podpore dobilo je vodstvo od slavnega odbora kranjske hranilnice 100 gld., s kterim je vodstvo moglo preskrbeti učila vsem revnim učencem.

(Letno sporočilo čveterorazredne ljudske šole v Metliki.) Voditelj def. nadučitelj g. Andr. Šest, potem dva kateheta čč. gg. Anton Jaklič in Alojzij Pehani, in trije učitelji. Iz šolske kronike povzamemo, da je dne 20. septembra 1885 c. kr. vladni svetnik g. dr. Fr. Keesbacher pregledoval šolsko poslopje, našel je v zelo nepovoljnem stanji ter obljubil, da bode pri c. kr. vladi delal iz vseh moči na to, da se kmalo ustanovi nova šola. Pričetek šol 1. septembra 1885, konec pa 14. julija 1886. Dne 14. aprila 1886 umrl je učitelj gosp. Janez Anžiček. Učencev bilo je v začetku 516, pozneje pa 468. Od teh se je prav dobro učilo 36, dobro 216 in slabo 146. Prihodnje šolsko leto začelo se bode 1. sept. t. l. s sv. mašo.

(Zaklal se je) nocoj ponoči tukajšnji moker A. Dolinar, ker je imel vse blago v konkurzu. Po jesenskem padcu na stopnicah in takrat razbiti glavi je bil vedno nekoliko slaboumen.

(Presvitli cesar) podaril je pogorelcem na Suhi blizo Kranja 500 gld. — Za zidanje šole v Kropi pa je presvitli cesar podaril 300. gld.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Postojni) volila je začasno vodstvo; in sicer g. Fr. Vičiča nadžupana za predsednika; g. kaplana I. Lavren-

čiča za namestnika; g. dr. J. Šegulja je postal tajnik, g. Pader, namestnik, g. J. Dimnik, učitelj, blagajnik, g. Josip Lavrenčič, namestnik. Društvenikov je 63: ustanovnikov 19, letnikov 44.

(Preč. gosp. Urban Gilmayer,) dekan v Tomaju, postal je častni kanonik stolnega kapitela v Trstu; prof. gimnazije v Kopru, preč. gosp. Lovrencij Schiavi pa častni kanonik katedr. kapitela v Kopru.

(Nova tovarna.) Iz Celovca se nam piše: Poročati imam Vam danes o ustanovljenji nove tovarne, ki je posebno za koroško deželo imenitna. Znani, velespoštovani gospod Martin Plesivčnik od Sv. Uršule pri Slovenjegradi napravil je namreč v Celovcu v Šent-Vidskem predmestji tovarno za smrekovi strojarski ekstrakt. Ta tovarna, ktero je vredil vodja W. Eitner, je za Koroško jako važna, ker imamo mi mnogo izvrstne smrekove skorje, ki se bode sedaj lahko in redno prodajala. Take tovarne v Avstriji še ni bilo. Gotovo bo imelo to podvzetje dober vspeh, ker se ekstrakt pri strojenji kož vedno bolj rabi in se zato tudi prav lahko prodá. Tovarna je že dobila obilno naročil iz Londona, Brandenburga, Stetina, Kopenhagena, Berolina, Monakovega, iz Ogerske, Italije, od avstrijskih strojarjev v Trstu, Dunaju, Brnu itd. Veseli nas, da je ravno g. Plesivčnik lotil se tega dela in napravil „Prvo avstrijsko tovarno za smrekovi stojarski ekstrakt v Celovcu“.

(Vabilo.) V Trstu se je sestavil odbor za nabiranje prostovoljnih darov, da se r. Ivanu Dolinarju spominek postavi. Obrača se toraj s pozivom na vse rodoljube, da po moči pomagajo r. Dolinarju spominek postaviti. Darovi naj se pošiljajo denarničarju odbora, g. Vekoslavu Kalistru (ulica Corneo, št. 27).

(Nadepolu dijak) je na vsak način mlad lahončič, ki je letos v Trstu pismeno maturo delaje tako navdušeno za Italijo in tako strupeno proti Avstriji pisal, da ga je navzoči vladni nadzornik za letos izključil od ustne mature na vsih gimnazijah po Avstriji. V Trstu bi ga bili sprejeli in k maturi pustili, ko bi se ne bil c. kr. deželni šolski nadzornik tej nakani uprl. Sedaj prismojeni in zagrizeni irredentar ima, česar je iskal in še prav spodobi se mu. Če avstrijski dijak čez Avstrijo zabavlja in Italijo povzdiguje, ni vreden, da bi po avstrijskih šolah še dalje hlače tgal.

(Kotle za čiščenja ruskega petroleja) postavila je v Trstu ob morju blizo ceste v Barkovlje trgovska firma „bratje Nobel“.

(Zdravila za kolero) so jeli nekteri špekulantje v Trstu prodajati in so si na ta način prav dobro žepe polnili. Strah pred kolero je namreč ondi tolikešenj, da so posebno nižji stanovi kar od kraja take šarlatanska zdravila kupovali. Sedaj je pa na veliko žalost teh sleparjev c. kr. namestništvo prepovedalo, da ne sme nihče več, celó lekarnar ne, zdravil za kolero prodajati. Le kdor bi prišel z zdravniškim receptom po nje v lekarno, jih dobi, drug pa nobeden več.

(Kolera) se po Tržaški okolici čedalje huje razširja in je sumnja opravičena, da so si jo okoličani menda sami iz Trsta zanesli z umazaniam perilom.

Razne reči.

— „Don Quixote und Sancho Pansa auf dem liberalen Parnasse“. — Der Herren Anastasius Grün und von Bauerntfeld Fanfaronaden in Politik und Religion nach Erfahrung und Verdienst gewürdigt von Sebastian Brunner. Würzburg und Wien. Leo Woerl's Verlag 1886. Tako se imenuje knjiga v 8 str. 200, ki je ravnokar izšla in se dobiva v Katoliški Bukvarni po 1 gl. Sebastian Brunner popisuje tukaj Anastazija Grūna po njega lastnih besedah, kar nam kaže pesnika, kako je opeval vsebožanstvo (pantheizem), širokobeneden in puhli liberalizem in slepo in pikro sovraštvo do duhovnov. Sedaj ko smo to knjigo nekaj pogledali, se nič ne čudimo, zakaj naš vek, oziroma nekteri močni duhovi proslavljajo plemenitega bogotajca in brezsrčnega oduhu kmetov. Človek občuduje to, kar čisla. Ob smrti ga je neverstvo proslavljalo, pa tudi v grobu mu ne dá miru. Ako izvezamo vglajeno pisavo in umetno versifikacijo, kaže se nam ubožstvo vsaktere vzvišene ideje, ostane pa le puhloglavstvo in pa sovraštvo do nemških narodov v Avstriji. Str. 103 beremo: „Es fragt sich der Student verwundert: Was soll ich thun in dem Jahrhundert? Da soll ich ziehn alleweil weiter, Als Baumann und als Glauhenstreiter. Da muss ich mir die Frag' erlauben: Ich bitt für was für einen Glauben?“ in 6 vrstic potem se bere:

*) N. pr.: Pri Carjem-Brodu, v Dragomanski soteski, pri Slivnici, Berniku itd. so Bolgari navdušeno orili svojo lepo l. 1877 zloženo bojno pesem. Pis.

„Wohin? das sagt der Gott im Busen, Der wohnt nur hinter deutschen Bloosen, Den Slaven ist er abzuspochen, Und gottlos vorab sind die Czechen. Der deutsche Geist, in Fahnen rauscht er, Mitunter grossen Unsinn plauscht er, Am Ende soll gar der deutsche Geist sein, ein heiliger Geist! Welch' kühne Phrase, Da muss schon der Verstand verweist sein! Das ist der Unsinn in der Extase.“ Res da, Unsinn in der Extase. — Zgodovinsko važno je str. 54 pismo grofa Aleskandra Auersperga do dr. Sebastiana Brunnerja, ki je baje pisano leta 1849, a prijatelji njegovi so ga še le po smrti grofovi, l. 1877, razglasili; za slavo grofovo bi bilo pač bolje, da bi ga ne bili nikoli razglasili. V tem pismu grof Auersperg kar naravnost pové, da je s kmeti ravnal po vsi strogosti tačasne postave (mit der ganzen Schärfe des damaligen Gesetzes); a pravi, kmetom je bilo vendar-le obstatiti. Kako pa se zgovarja? On pravi, da tudi drugi graščaki niso ravnali drugače. (No, ti so kar na tihem ovce strigli, a on je svobodo opeval, brezobziren bil, obsojevalje oblastnike na zemlji, vendar je bil trdosrčen in brezobziren tam, kjer je šlo za moje in tvoje. V svojih pesmih je smešil muihe prosjake in jim očital samopridnost, a on je izkoristil strogo postavo sebi na korist, pa — kaj še — samopriden ni bil?! — To pismo je pa tudi zgodovinsko važno, ker nam pové, da misel za odpravo desetine in tlake se je sprožila v viši aristokraciji, sicer je pisatelj tega to slišal iz ust konservativnega aristokrata, a zabilježi se mora, da se tudi kaj takega čuje iz liberalnih ust. — V življenji so liberalci kovali v zvezde liberalnega grofa, a še po smrti mu ne dajo miru, in zaradi njegovega spomina ljudstvo vznemirjajo in dražijo. Prašamo toraj: Koliko so nemški Ljubljanski „turnerji“ pripomogli k pravi slavi pesniku Grün-u? Gotovo bi jim ne mogel biti hvaležen niti Grün sam, naj bi bil še živ, niti jim more biti hvaležna rodbina pesnika. Pa se vé, da „turnarjem“ ni bilo mar pesnika v resnici slovit, ampak bila je slovesnost le plašč, pod katerim so skrivali svoje sovraštvo do Slovencev. No, Auersperg-Grün bo sicer še dolgo živel v spominu Slovencev, a gotovo nič kaj ne — v spominu slovesnem!

— Grof Hohenwart, predsednik najvišjega rač. dvora, podal se je v kopeli Gasteinske.

— Danes je pričel svoje seje deželni zbor v Inomostu.

— Za spominek feldmaršalu Radetzky-mu se je do sedaj nabralo že čez 60.000 gld. Začeli so tudi razni zavodi ali uradnije v ta namen dajati. Tako n. pr. podaril je mestni zbor v Zagrebu 500 gld.; vodstvo česke hranilnice pa celó 1000 gld.

— Hrast iz dóbe pred vesoljnim potopom. L. 1874, ko je bila reka Rodan (Rhône) prav majhna, našli so pri trdnjavi Pierre-Chatel vejo velikanskega hrasta. L. 1883 so pa začeli kopati. Kopali so pet mesecev, dokler je bila voda majhna; a še le l. 1884, meseca marca, so spravili vse drevo iz vodne struge. Spodnji del drevesa je bil 10 metrov globoko v vodi. Dolgo pa je to deblo 31 metrov, obsega ima 9 metrov in teža mu je 55.000 kilogramov. Francoski učenjaki mislijo, da je bilo drevo 1000 let staro, ko je bilo pokopano v vodno strugo pri poslednji preobrazbi na zemlji.

— V Niagarov slap, kjer je pred nekaj časom kapitan Weeb utonil, podal se je zopet predrzen človek, Anglež Graham, a ta si je pustil narediti čoln v podobi soda, ta čoln je bil iz trdega lesa, z železnimi obroči zvezan in obtežen, da se ni prekuceval. Toliko je bil vendar predrznež previden, da ni šel v derečo reko nad slapom, 180 čevljev visokim, marveč pod slapom, kjer se voda vrti okoli skal, in vse kar pride notri suče, drevesa, ki pridejo v talmun, vrté se po več tednov, preden pridejo naprej, tam je poginil tudi kapitan Weeb, in tu notri je prišel tudi Grahomov sod. Valovi so zgrabili sod, prekucevali ga, a k sreči ga vrtnice ni zgrabil in okoli vrtil, tako, da je Graham pokrovec nad sodom mogel odpreti. V vodo je šel ob 3. uri 53 minut, a iz soda je stopil ob 4. uri 25 minut v Curston, kjer ostajajo ladije, prišedši iz jezera Ontarie. Graham je bil sicer nekaj omoten in zbezan, a sicer nepoškodovan.

Telegrami.

Pariz, 23. julija. Pri Aaumur-ji ne daleč od Chateaulavallienne-a skočil je železnični vlak iz tira. Dve osebi ste mrtvi, več pa je ranjenih.

London, 23. julija. Salisbury vrača se še le danes, ter se hoče, preden se podá k kraljici, posvetovati se s svojimi prijatelji. Danes zvečer bode toraj shod konservativnih voditeljev.

Umrli so:

21. julija. Franc Kukec, hišni posestnik, 54 let, Kolo-dvorske ulice št. 21, jetika.

22. julija. Suzana Wolfsgruber, gostija, 79 let, Vegove ulice št. 13, vodenica.

Izdajatelj in odgovorni treditnik Josip Jerič.

Tuji.

21. julija.

Pri **Maliču**: Princessin Schönburg, iz Snežnika. — Pavel Gründig, zasebnik, iz Draždan. — E. Gründig, zasebnik, iz Kamenice. — pl. Stephani, trgovec, iz Frankfurta. — Engelbert Schwank, trgovec, z Dunaja. — Ana Shhwank, soproga trgovca, z družino, iz Inomosta. — Marija Kresse, soproga trgovca, z materjo, iz Olmuca. — Ernestina Wagner, vdova uradnika, iz Beljaka. — Wendelin Küssel, c. k. davkarski uradnik, z družino, iz Ilir. Bistrice. — Müller in Aničič, zasebnika, iz Trsta.

Pri **Slonu**: Sorger in Klotz, trgovca, z Dunaja. — L. Frank, knjigovez, z hčerjo, z Dunaja. — O. Lüdersdorf, potovalec, iz Podmoka. — E. Smola, zasebnik, iz Novega mesta. — M. Kančič, posestnik, s soprogo, iz Št. Jurja. — Pani Podkrajšek, zasebnica, iz Godoviča. — August Chontli, posestnik, z družino, iz Trsta. — Karl Tevini, zasebnik, z družino, iz Trsta. — Goritschnigg, redar, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Rikli in Pfeifer, zasebnika, z Dunaja. — Joz. Karl, zasebnik, s soprogo, iz Št. Petra. — M. Rambousch, trgovec, iz Trsta. — vitez Viktor Ronner, zasebnik, iz Trsta. — Jožef Messenbilder, zasebnik, iz Gorice.

Pri **Avstrijskem caru**: Franc Kokalj, zasebnik, iz Trsta. — Mih. Bugoutz, iz Raguse.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	737.78	+22.8	brez. v.	jasno	
22. 2. u. pop.	736.34	+31.6	sl. jzap.	sk. jasno	0-00
9. u. zveč.	735.75	+23.9	sl. jzap.	oblačno	

Dopoludne jasno; popoldne nekoliko oblačno proti severu; zvečer nekaj kapelj dežja in silno vroče. Srednja temperatura 26.9°, za 6.5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

23. julija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 20 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	86 „ 50 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	119 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 95 „
Akcije avstr.-ogerske banke	874 „ — „
Kreditne akcije	279 „ 30 „
London	126 „ 05 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ — „
Čas. cekini	5 „ 92 „
Nemške marke	61 „ 87 „

Oglas.

1000 knjig „Lira in Cvetje“

zbirka vsakovrstnih pesni je naprodaj, ktere je ranjki gosp. Ivan Dolinar založil in na svetlo dal, in kterih, žal, ni utegnil razprodati, in je tiskovina še na dolgu. Da se ranjcemu gosp. Dolinar-ju čast reši, priporoča to knjigo vsim čast. rodoljubom in prijateljem soproga ranjcega in sicer po znižani ceni 40 kr. za vsaki zvezek, prost poštnine.

S spoštovanjem

Katarina vdova Dolinar.

Trst.

(9) Via Ferriera št. 323.

Ravnokar izišla je pri

Leonu Woerlu na Dunaji

književna novost

Don Quixote und Sancho Pansa

auf dem liberalen Parnasse.

Der Herren Anastasius Grün und v. Bauernfeld Fanfaronaden in Politik und Religion, nach Erfahrung und Verdienst gewürdigt von

Sebastian Brunner

oblika klasikov 200 strani gold. 1 — s poštnino vred gold. 1.05

Ta spomenik razpravlja v sarkastičnem in perečem jeziku, kakoršen je le slavnemu Brunnerju lasten, logiko obeh pesnikov, ki sta prostost opevala, na podlagi njunih dejanj. Z neprekosljivo temeljitostjo pisatelj dokazuje, koliko so fraze in zasramovanja vere in politike obeh slobodnjaških prenapetežev vredne, ob enem pa navaja sam take nauke, ki ne bodo zgrešili svojega pota celó pri največjih prenapetežih à la Grün. Vsa tvarina se razpravlja v 76 poglavjih in bode vse tiste jako zanimala, ki imajo ali čitajo Grünove spise. Knjiga bode tem zanimiveja za berilo, ker je deloma v verzih pisana in je nadaljevalen zvezek „Hau- und Bausteine“ ravno tega pisatelja.

Dobiva se v Ljubljani

v Katoliški Bukvarni.

(2)

St. 12178

Razglas.

(2)

V dodatku k tukajšnjemu razglasu z dne 5. t. m., št. 11172 se p. n. občinstvo opozarja, da bode v Ljubljani za slučaj kolere vodo iz tukajšnjih vodnjakov za pitno vodo rabiti le, če se bode prej zavrela ter potem shladila in zopet užitna naredila s tem, da se jej morda primeša kaj okus zboljšajočega, kakor rudninska voda ali nekoliko ruma, vina ali limonine kisline.

Ljubljance ne bode piti, niti ne bo umivati se, niti perila prati žnjo.

Z nobeno rečjo se kolera ne razširi lažje kakor s sprijeno vodo.

Kdor je v tej zadevi previden, za tega je vsaj polovico nevarnosti odstranjena.

Mestni magistrat Ljubljanski

17. dan julija 1886.

Župan: Grasselli.

Stenografi

za slovenske in nemške razprave v prihodnjem deželnem zboru kranjskem se vsprejmó z dobrimi pogoji. — Za to, oglasiti se je pri tajništvu deželnega odbora do konca avgusta 1886. (3)

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Kurzgefasste

Geschichte Krains

mit besonderer Rücksicht auf Cultur-Entwicklung.

Von

August Dimitz.

10 pól v 8°.

Cena mehko vezani knjigi je 80 kr., elegantno v zlatem obrezku vezana stane 1 gld. 50 kr

Čislani gospod pisatelj podaje nam v omenjeni knjigi pregledno in skupno, nič važnega prezirajočo, objektivno podobo povestnice naše ožje domovine, koja bode vsak domoljub gotovo kot dobro došlo in z veseljem marljivo prebiral.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkt. 8 gl. 8 kr. — domača 6 gl. 76 kr. — Rž 5 gl. 77 kr. — Ječmen 4 gl. 12 kr. — Ajda 4 gl. 95 kr. — Proso 6 gl. 27 kr. — Turšica 5 gld. 61 kr. — Oves 3 gl. 46 kr.